

همیشه برای ایران شکر

برای دیدن فیلم‌هایی از مستند جنگ گجستان و همچنین کشف بوم خشتی نشده در روزهای اخیر این کیو آر کد را اسکن کنید.

ماجرای بمب ۴۰۰ کیلوگرمی گجستان

بمب خشتی نشده جنگ عشایر با رژیم پهلوی در سال ۱۳۴۲ در روستای امیرایوب پیدا شد؛ مردم محلی آن را نماد مقاومت اجدادشان می‌دانند

گزارش

را حله عبدالحسینی
روزنامه‌نگار

کارگر شرکت گاز رسانی فکرس را هم نمی‌کرد که بیل مکانیکی به یک بمب رسیده و برای همین از حرکت ایستاده است. طبق روال معمول به خیال اینکه یک قله سنگ سخت و غول پیکر زیر خاک جاخوش کرده، دست به کار شد و خاک‌ها را کنار زد تا ادامه مسیر گاز رسانی به روستای امیرایوب در شهرستان رستم در استان فارس متوقف نشود؛ غافل از اینکه بیل مکانیکی به بمب برخورد کرده است؛ بمبی که از ۶۱ سال پیش تاکنون در عمق یک متری زمین در این روستا جاخوش کرده یا یادگار جنگ گجستان و سال‌ها کشمکش بین طوایف و عشایر و قانون جدید اصلاحات ارضی است؛ روزگاری که پهلوی دوم برای سرکوب و نابودی معتزبان به بمباران هوایی متوسل شد. حالا عکس این بمب که در عملیات گاز رسانی به روستای امیرایوب پیدا شده در فضای مجازی حساسی دست به‌دستی می‌شود.

ماجرای جنگ گجستان چه بود؟

بمبی که عکسش در فضای مجازی ترند شده، حاصل بمباران هوایی در جنگ گجستان است و به سال ۱۳۴۲ برمی‌گردد. در روزهایی که اعمال قوانین اصلاحات ارضی و خلع سلاح عشایر فارس و شهرستان بویراحمد از سوی حکومت پهلوی دوم نارضایتی خان‌ها و ایلات بویراحمدی را به دنبال داشت، آتش این بحران به جنگ کشیده شد. پهلوی دوم در سخنرانی خود در شیراز بر خلع سلاح عشایر تأکید کرد که مخالفت و خشم خان‌ها را شعله‌ور کرد و با فشار نظامیان بر عشایر جرقه رویارویی‌های عشایر و نظامیان در کوهمره سرخی (سرزمینی کوهستانی در جنوب شیراز) به رهبری حبیب‌الله خان شهبازی زده شد. با خبررسانی جاسوسان پهلوی مبنی بر اینکه جلسه‌های متعدد خان‌ها در منطقه بویراحمد از جمله عبدالله خان و ناصر خان بویراحمدی برگزار می‌شود و احتمال مخالفت خان‌ها با قانون اصلاحات ارضی و خلع سلاح عشایر، اوضاع بحرانی شد. اما عبدالله خان و ناصر خان کار خودشان را کرده و رضایت تعدادی از کدخدایان را برای درگیری و رویارویی با نظامیان شاهنشاهی گرفته بودند و با یورش به ژاندارمری روستای توت‌ننده و جمع‌آوری اسلحه به حکومت اعلام جنگ کردند. زمانی که عشایر غیور شهرستان‌های رستم و بویراحمد در آخرین روز فروردین ۱۳۴۲ راه را بر رژیم پهلوی سد کردند، سرآغاز حماسه‌ای به نام جنگ گجستان شد. پهلوی دوم با بمباران هوایی مناطق و منازل خان‌ها را هدف قرار داد. با آغاز بمباران هوایی یک روز بعد یعنی در اول اردیبهشت ۱۳۴۲ مجال به جنگجویان بویراحمدی داده نشد و عده‌ای عقب‌نشینی کردند.

عبدالله خان و ناصر خان مجبور به تغییر مکان شدند و به مناطقی از استان فارس رفتند و بعد از مدتی خان‌ها و سران بویراحمدی، مردم مبارز را در کوه‌های صعب‌العبور گجستان هدایت کردند. درگیری تاریخی جنگ گجستان به رهبری عبدالله خان بویراحمدی، ناصر خان بویراحمدی و به فرماندهی ملاغلام حسین سیاهپور که کدخدای یکی از طوایف بویراحمد بود تا تیرماه ۱۳۴۲ ادامه داشت. با شروع بمباران هوایی در مناطق عشایری بویراحمدی‌ها زمینگیر شدند و در نتیجه هر دو قانون یعنی اصلاحات ارضی و خلع سلاح عشایر اجرا شد.

وزن بمب

۴۰۰

کیلوگرم

بمبی که عکسش ترند شده، حاصل بمباران هوایی در جنگ گجستان است و به سال ۱۳۴۲ برمی‌گردد

بمب، خشتی نشده است و کارشناسان ارتش جمهوری اسلامی ایران برای خشتی کردن آن در محل حضور پیدا کرده‌اند

در حال حاضر روستای رویره و هستیم؛ بعد از رفع خطر، بمب در همین محل در روستا میماند

کوهستان؛ پناه مردم بی‌پناه

فرماندار شهرستان رستم درباره وجه تسمیه جنگ گجستان به همشهری می‌گوید: «گجستان یا تنگ گجستان روستایی در شهرستان رستم و در نزدیکی روستای امیرایوب است؛ منطقه‌ای کوهستانی که زمان بمباران اهالی خانه‌ها را در روستاها می‌کردند و به کوه‌ها پناه می‌بردند.» سیدمختار امیری ادامه می‌دهد: «بمباران هوایی حدود ۱۰ روز طول کشید و بسیاری از عشایر روستاهای گجستان، امیرایوب و

نماد مقاومت در روستای ماند؟

از آن همه خونریزی و کشتار عشایر حالا فقط خاطره‌ای در ذهن مادر بزرگان و پدر بزرگان بالای ۷۰ سال باقی مانده و یک بمب خشتی نشده امیری می‌گوید: «بمب، خشتی نشده است و کارشناسان ارتش جمهوری اسلامی ایران برای خشتی کردن آن در محل حضور پیدا کرده‌اند. بمب حدود ۴۰۰ کیلوگرم وزن دارد.» او درباره جایی بمب پیدا شده از روستای امیرایوب می‌گوید: «در حال حاضر با مقاومت محلی مردم روستا رویه‌رو هستیم؛ زیرا می‌خواهند بعد از رفع خطر، بمب در همین محل در روستا بماند. آنان معتقدند این بمب نمادی از مقاومت و پایداری اجدادشان در برابر رژیم پهلوی است؛ از این‌رو هنوز برای جایی بمب تصمیم‌گیری نشده است.»

قصه یکی از بازماندگان

در زمان جنگ گجستان مرحوم کردی انصاری، فرمانده جنگ پارتی‌نوا و نامتظم علیه شاه است که بعد از خاتمه جنگ باقی می‌شود و به کوه می‌زند. بعد از جنگ بسرا نشان عبدالله انصاری به منظور شرکت در آزمون دانشسرای عشایری راهی شیراز می‌شود و نزد استاد محمد بهمن‌بینی مشهور به پدر آموزش عشایر ایران می‌رود و خود را معرفی می‌کند که من عبدالله انصاری، فرزند کردی باقی معروف جنگ گجستان هستم. مرحوم بهمن‌بینی با اینکه می‌دانست با پذیرش او ممکن است چه درس‌هایی برایش در دست شود، بعد از اندکی تأمل ایشان را به خانه دعوت می‌کند. استاد بعد از مدتی تفکر چاره کار را رفتن پیش تیمسار اردوبادی، فرمانده وقت ژاندارمری فارس می‌بیند. استاد فراد به دفتر تیمسار می‌رود و بدون مقدمه می‌گوید: تیمسار! آیا فرزندان باقی‌ها هم حق تدریس و آموزش دارند؟ تیمسار جواب می‌دهد: چرا که نه، این امر کمک بزرگی است جهت آگاهی جامعه عشایری. استاد می‌گوید: حتی اگر بسیر باقی معروف کردی انصاری باشد؟ تیمسار با آنکه بقیه همکارانش مخالف این کار بودند و به او تذکر می‌دادند، قبول می‌کند. تیمسار اردوبادی به خاطر این جریان و همچنین حمایت‌هایی که از مردم منطقه ممسنی و بویراحمد بعد از جنگ گجستان انجام داد با پرونده‌سازی ساواک و فرمانده ارتش و استاندار وقت فارس دادگاهی و نهایتاً مجبور به بازنشستگی اجباری شد.

ویژه

یک مهر؛ آغاز حرکت قطار همدان-مشهد

همدان با ۲ خط آهن مجزا شامل راه آهن اراک - ملایر - کرمانشاه و تهران - همدان - سنندج جزو شاهراه‌های ریلی غرب کشور به‌شمار می‌رود و حالا به دنبال افزایش تقاضای سفر شهروندان همدانی به شهر مشهد، قطار همدان-مشهد مسیری دوسویه همدان - مشهد به‌زودی به حرکت درمی‌آید. به گزارش همشهری، زمان حرکت این قطار ۲-بهار در هفته و یک روز در میان و ظرفیت جابه‌جایی آن ۴۰۰ مسافر است. بلیت‌فروشی این قطار از ۲۱ شهریور آغاز شده است و نخستین حرکت این قطار از همدان به مشهد یکم مهرماه خواهد بود.

سفر و تفریح

روز ملی خرما

۲۵ شهریور روز ملی خرما نامگذاری شده است. به گزارش همشهری، طلای سیاه عنوان خوبی برای این میوه محبوب در خاورمیانه است. امکان کشت خرما در ۱۵ استان ایران وجود دارد، اما ۱۵ استان ایران قطب تولید خرما هستند که مهم‌ترین آنها سیستان و بلوچستان با ۶۴ هزار هکتار زیر کشت است که ۲۵ درصد سطح زیر کشت کشور را شامل می‌شود. خوزستان با ۴۲ هزار هکتار (۱۷ درصد)، فارس با ۴۱۹۳ هکتار (۱۰ درصد)، هرمزگان با ۲۸ هزار هکتار (۱۵ درصد)، بوشهر با ۲۶ هزار هکتار (۱۴ درصد) و کرمان با ۲۳ هزار هکتار (۱۳ درصد) در جایگاه‌های بعدی قرار دارند.

آرامش در قری

روز ملی چرم

شورای عالی انقلاب فرهنگی، روز ۲۵ شهریور را در تقویم اصناف، حرفه‌ها و مشاغل کشور به نام روز صنعت کفش و چرم نامگذاری کرده است؛ صنعتی که گویا نامش با تیریز گره خورده است. به گزارش همشهری، نخستین کارخانه چرم ایران که در آن دباغی و فرآوری چرم به شکلی عالی صورت می‌گرفت در سال ۱۳۰۸ در تبریز افتتاح شد. بعدتر کارخانه‌های چرم دیگری در شهرهای همدان، اصفهان و تهران نیز تأسیس شدند، اما تیریز همچنان قطب تولید چرم ایران محسوب می‌شود و در حال حاضر در آذربایجان شرقی ۲۲۵۰ نفر در ۲۲۵ واحد در حوزه چرم فعالیت می‌کنند و گفته می‌شود ۹۰ درصد چرم اشیاء (چرم ضخیم گاوی یا شتر) کشور در این استان تولید می‌شود.

گزارش تصویری

روزگار طبری بعد از زلزله

۴۶ سال از روزی که سرزمین نخل و نارنج با قهر زمین در هم پیچید، می‌گذرد. زلزله ۷/۸ ریشتری غروب شنبه ۲۵ شهریور ۱۳۵۷ روزگار طبری را به ۲ نیم تقسیم کرد؛ پیش از زلزله و بعد از آن. فعال شدن گسل ناینندان تا طبری زمین‌لرزه‌ای با قدرت ۷/۸ ریشتر در عمق ۱۰ کیلومتری زمین و فاصله ۱۵ کیلومتری مرکز شهرستان را منجر می‌شود که طبری و روستاهای بخش مرکزی آن را تا شعاع ۳۰ کیلومتری تخریب می‌کند و حالا آن را قدرتمندترین زلزله‌ای که تا به حال در تاریخ ایران ثبت شده، لقب داده‌اند؛ زلزله‌ای که ۲۵ هزار نفر را در ثانیای به بستر مرگ کشاند.

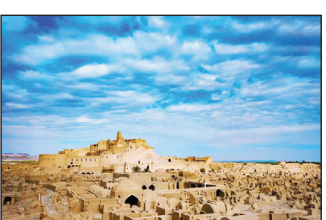
پیش از زلزله

طبری در دوره عیلامی مرزبان نشین تابع ایالت امیرنشین پارت (خراسان بزرگ) بوده است. بعدها در دوره‌های مختلف تاریخی هم نقش پررنگی داشته است.

زلزله ویرانگر

زمین لرزه طبری با تخریب ۷۰ درصدی شهر، این منطقه تاریخی را طوری از بین برد که عملاً با خاک یکسان شد تا به طرز غم‌انگیزی طبری ساخته شده بعد از زلزله هیچ شباهتی به گذشته خود نداشته باشد.

زندگی دوباره

طبری حالا با مطالعات استخراج نفت، آب‌های زرف، انتقال آب دریای عمان و خلیج فارس، ایجاد بندر خشک و گمرک در سودای توسعه است.